



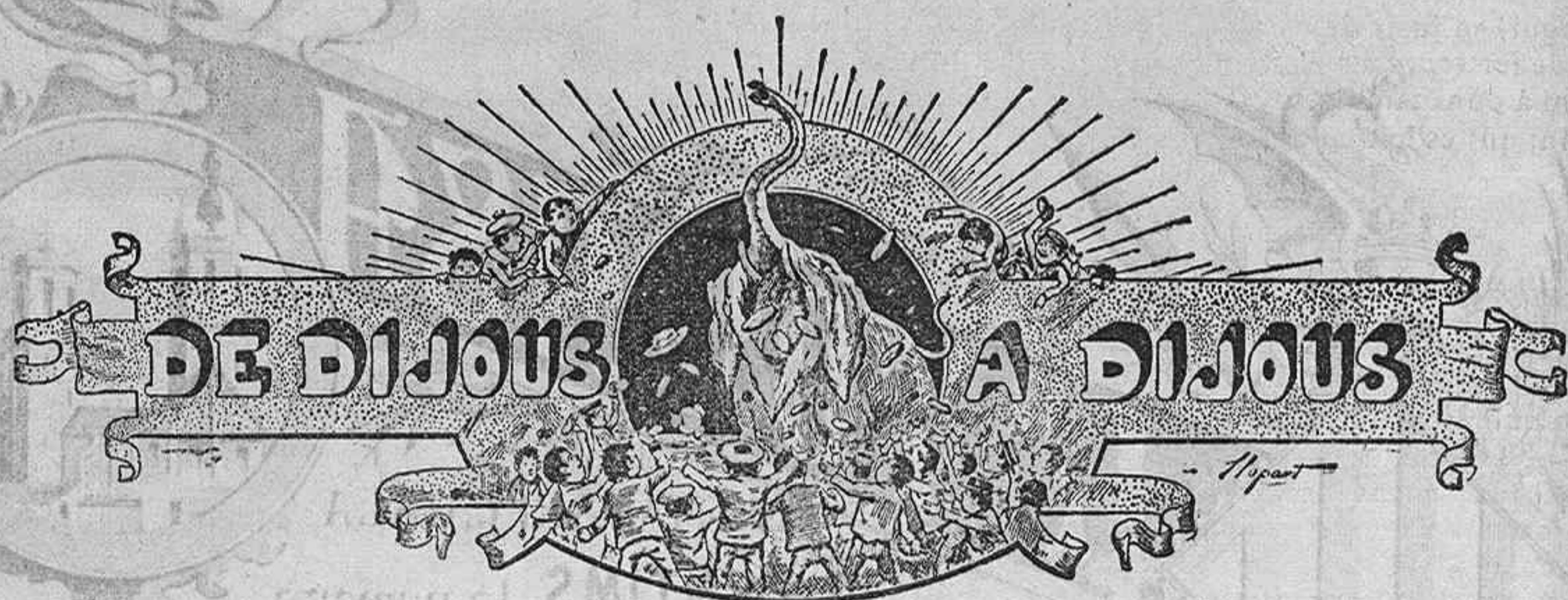
LA TOMASA
SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número



Si una xicota, com ara
la que tenen al devant,
se 'ls presentés ab la *décima*
desitjantlos bon Nadal
¿tindrian cor per negarli
l' *aguinaldo*?... ¡No ho crech pas!

Donchs au... preparin la bossa
jo 'ls prometo que vindrá
ab lo seu cosset de Vénus
y ab lo seu rostre incitant...
¡Si senyors! ¡Vindrà! No ho duptin
perqué eixa dona idéal
no es mes que... ¡una mostra extreta
al descuyt, casi al atzar,
del grandíós surtit de *décimas*
que ven en RAMÓN ESTANY,
y vindrá en mans del lampista,
del fuster ó 'l vigilant.

Copia oromo felicitació, casa Estany,
6, Sant Ramon, 6



PER un d' aquells cassos que no n' estessin ben enterats los curiosos lectors de LA TOMASA, vaig á començar la Crónica d' aquet número donantlos una notícia de verdadera sensació: «Saben en Maceo? Encare es mort. Los ho faig sapiguer, perque com que l' havían mort tantas vegadas y encare no ho era, ara he sapigut de bona tinta qu' encare ho es... ¡y lo que ho serà!

A propòsit: ¡no curarém may los espanyols! En comptes de apreciar en lo que val, la importància del g'oriós combat de *Punta Brava* y la transcendència d' haver despatxat al altre barri á n' al celebèrrim mulato, de trista memoria; y en lloch de celebrar, sense reparos y sense ficarnos en llibres de caballería, la victoria que aquell fet representa sobre la insurrecció cubana, nos hem entretingut tots, qui més qui menos, á buscarli tots 'ls pels y senyals al succés en qüestió, com resistintnos á donarli tot lo crèdit; com si 'ns animés un desitj de restarli tota la part d' importància possible pera aminorar la gloria que, siguent espanyola, á tots per igual nos perteneix. Es que no hi podém fer més; y ho fèm sense malícia, dominats per aqueix remalehit vici de desacreditarnos mútuament.

Ab la mort de 'n Savalls de la manigua, s' ha acabat de patentisar nostre *flaca*: que si es ó no es mort *de debó*; que si encare que ho sigui, significa ó no significa la mort de la insurrecció, que si no hagués sigut la casualitat no l' hauriam mort; que si á pesar d' haverlo mort, lo prestigi militar allà ha quedat al *paire* perque 'l mulato ja havia lograt passar la *trocha*; que si sort de 'n Cirujeda, y no de 'n Weyler; que si sort del práctic Santana, y no de 'n Cirujeda; que si gracias á la Providencia y no á n' en Santana; que si naps que si cols... Veusaquí l' afany de la major part dels espanyols á que ha quedat reduhit durant aquestos últims dias: á comentar desfavorablement lo mèrit del fet en sí relacionat ab la mort de 'n Maceo.

Empró, formant contrast ab lo que acabém de dir, ara vé lo que 'ns retrata de cos enter als fills d' Espanya: quan més fort nos critiquém despiadadament los nostres mateixos actes que 'ns honran, siga al café, á la *Bolsa* ó en la via pública, si un enemich de nostra patria tracta de donarnos pe 'l morral (com se diu) apoyant nostras opinions en descrèdit de la mateixa y seguintnos la beta massa declaradament, nos li tirém al demunt ab salvetats, refutacions y negativas que 's contradiuhen ab las opinions que haviam exposat un minut antes de ficarse l' intrús en nostra conserva; y desfent arrepenhents aquellas apreciacions fillas de nostre etern esperit de contradicció que 'ns traheix, torném pe 'ls furs de nostre crèdit posant de relleu nostre ferm patriotisme, y allavors nos doném compte d' aquell vici arrastrat que deyam de no trobar res á Espanya ben fet los espanyols. Es la desgracia mes gran que 'ns persegueix. Es lo pitjor que tenim: lo caràcter.

*
* *

Mes que per la circumstancia de ser lo cabecilla número hù dels insurrectes, s' ha de celebrar la mort de 'n Maceo per lo que significa; ha sigut una bofetada de pare y molt senyor meu á las bravatas dels *yankees* que allà en lo *Senat* de Washington acabavan altra vegada de tirar lo guant á Espanya, de la manera més indecorosa per boca d' un tal Cullóm (que hasta 'l nom li escau) qui ha pregonat la conveniència de que tots los Estats americans haurian de convenirse pera expulsarnos de l' América á puntadas de peu, després d' haverli deixat dir impunement que *Espanya era una nació de lladres* y altres requiebros per lo istil. ¡Y visca la immunitat parlamentaria!

Donchs, bé; com que la duxosa mort de 'n Maceo ha reaccionat en gran manera la opinió pública, aixís com ha sigut una estocada á fondo á la fera del filibusterisme antillá, enviémli al senyor Cullóm un *corte* de mànegas pera que se 'n fassi fer un *traje* per' vestir la seva oratoria, que de tan despullada, que la fá anar hauria de ferli caure la cara de vergonya. Nostre pervenir en las Antillas dependeix de que 'ls nostres governants sápigán aprofitar la ocasió: aquella victoria militar de *Punta* que 'ns ha donat una victoria moral inmensa sobre 'ls protectors de la *Cuba libre*, hauria de ser lo prólech del finiquito á las agallas de una nació amiga (?), que no alega altras rahóns pera justificar son procedir judaich, que las llibertats que li concedeix l' ús malt intencionat del *dret internacional*; qu' es lo *dret* més *tort* quan se vá ab mala fé. La nació que, com la de *marras*, es l' única dintre 'l concert universal que no 'ns guarda cap mena de consideracions, pretextant que 'ns vol tan bé, mereix que se la

correspongui, en justa defensa de nostras possessions adquiridas á preu de sang y á pés d' or. Ara, més que may, hauriam de fer veure als *Hostals Humits* que alló de voler ferse seva la terra del cacao, si no se la pinta... Tenint com tenim á punt tanta gent, tants diners y tants barcos, si 'ls de dalt volen ray... La llástima será que 'ls de dalt no voldrán; qu' es lo que passa sempre.

* * *

Diàlech de la setmana:

- Bravo! Aquell combat de Punta Brava si que va ser de *punta*.
- Oh, sí! Y que may ab més rahó podrá dirse que allí va haverhi la de *San Quintín*.
- Com que 'l batalló ho era... Y que 'n Cirujeda ab la operació seva va acreditar-se de ser un bon *cirujano*.
- No; que diuhen si es apotecari passat.
- Donchs; ab poch remeys com los d' ell, aviat estaria curada la insurrecció.
- ¡Quina coincidencia! Ara s' ha averiguat que 'n Maceo era fill d' un mallorquí, y com que 'l General Weyler es també de Mallorca...
- ¡Veyám si al últim resultarà que 'n Maceo y 'n Weyler eran parents!

PEPET DEL CARFIL.

A LA LLIBERTAT (1)

IEou un temps, qu' ab tenebrós imperi, la tirania, dominava y encongía de la pensa 'l brill hermos!...

Per la terra victoriós lo fanatisme imperava, y cadafalchs aixecava y suplicis de mil menas... ¡per reblar mes las cadenas de la Humanitat esclava!

La Llum, hermosa senyera, de la pensa humana, guia, molt sovint s' enterbolia ab lo fum d' una foguera De la ciencia, presonera, no 's veyá l' esclat seré; y 'l poble ab la bona fé de la ignorancia embrutida, dava tresors, sanch y vida á tiráns sens cor, ni frél

Un *é pur si mouve* dit ab llegendaria fermesa per un vell, lo feya presa del fanatisme aborrit.

Miquel Servet qu' obrí ardit del cos humá 'ls cent misteris, los tenebrosos imperis de la Inquisició malehida, li arrebataren la vida boy omplintlo d' impropers.

Y com ells, mil més, que 'l cor plé de generós impuls, fent despreci dels insults y menyspreuhant fins la mort,

los instruments de dolor no aterravan son cor franch; Y per més que 's veyan blanch de persecucions arteras... ¡eran ferms entre fogueras!... ¡forts entre bassals de sanch!

De la Llibertat campeóns, de la Ciencia, atletas braus, trencaren del jou d' esclaus, los vergonyosos grillons. Las rovas generacions prengueren exemple d' ells, y en loch d' amansits anyells, 'ls pobes qu' après vingueren... ¡Pobes justiciers sigueren! ¡De Deu, pe 'ls tiráns, flagells!...

Y vingué un jorn que, sedents de venjansa 'ls ultratjats, ¡ni devant las majestats! reals, sigueren clements!... Las tradicions, impotents fóren pe 'l mal, evitá, y 'l mont llavors, contemplá rodá un cap y una corona y un poble ubriach, fent rodona, entorn d' aquell cap balla!

La desciosa torrentada que montanya avall devalla y tot obstacle avassalla, ¡no corre tan apressada! Igual que una flamarada, lo mot mágich «Llibertat,» desde aquell jorn senyalat, va escamparse tot seguit, fins á quedar esculpit

al cor de la Humanitat!

D' obstacles, be prou n' alsaren las vensudas tradicions y sempre, en mil ocasions, d' aixecar lo cap probaren ¡D' enemichs, may ne faltaren qu' astuts, lladres, traicionés, donant de Judas, lo bes, escupiren sols veri demunt del altar diví, del immaculat Progrés!

La santa Fraternitat al mon regna, d' allavors, y escampant arreu llevors de germanó y llibertat, demunt la terra, igualtat, va posar entre 'ls nascuts... y un cop 'ls drets abatuts del senyor sobre 'l vassall, ¡já tots nivella 'l treball, qu' es la font de las virtuts!

¡Honor, donchs, Llibertat bella, d' aquets moderns temps senyoral ¡honor á tu, qu' ets penyora de progrés; de pau, estrella! Si sota la pell d' ovella la reacció suspicás vol posarte en un mal pas, ó á un abim vol soterrarte... ¡Donans sempre, per guardarte, foch al pit, y forsa al bras!

M. RIUSEC.

1 Llogida en una vetllada republicana.

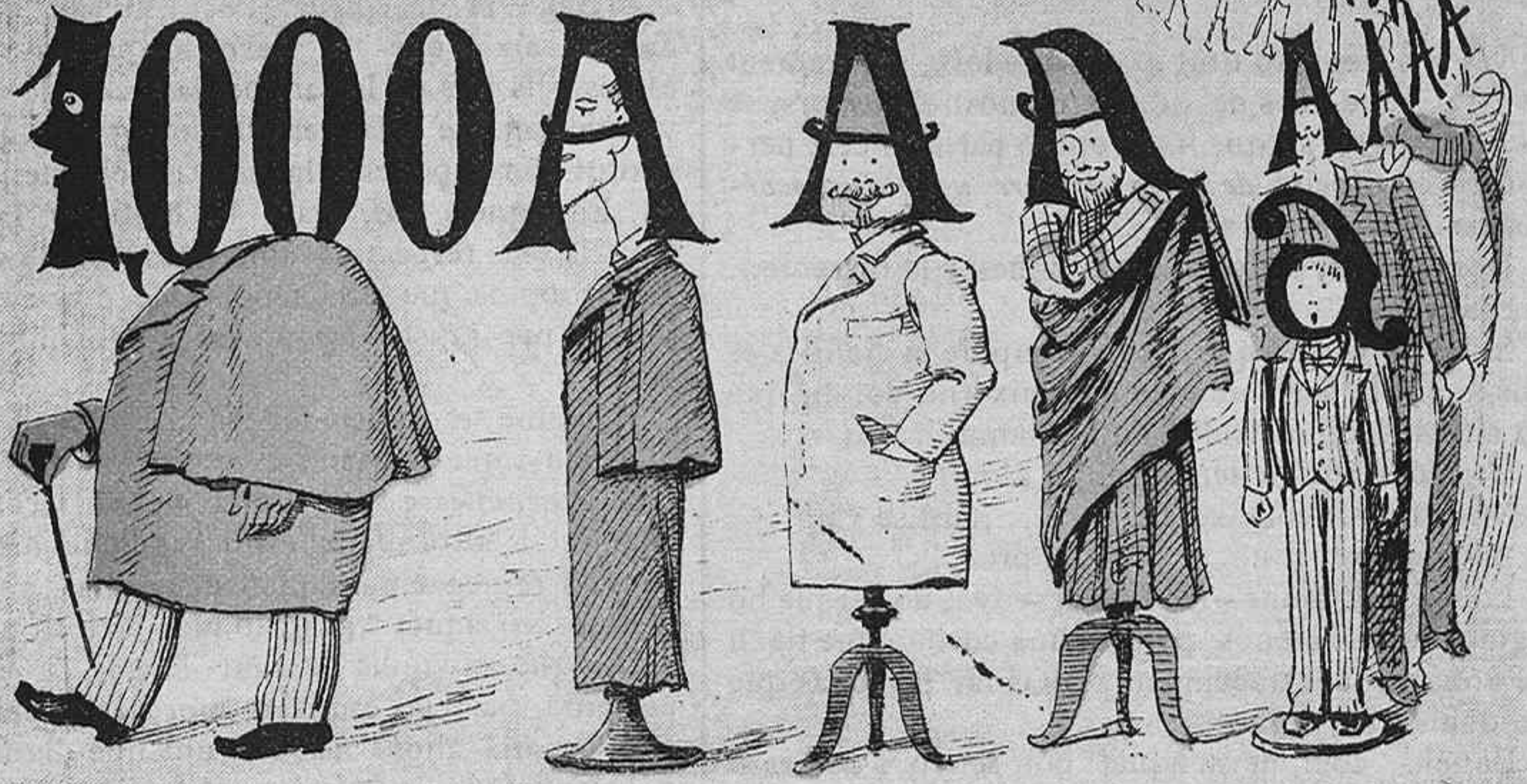
LA TOMASA

¡VISCGA ESPANYA!

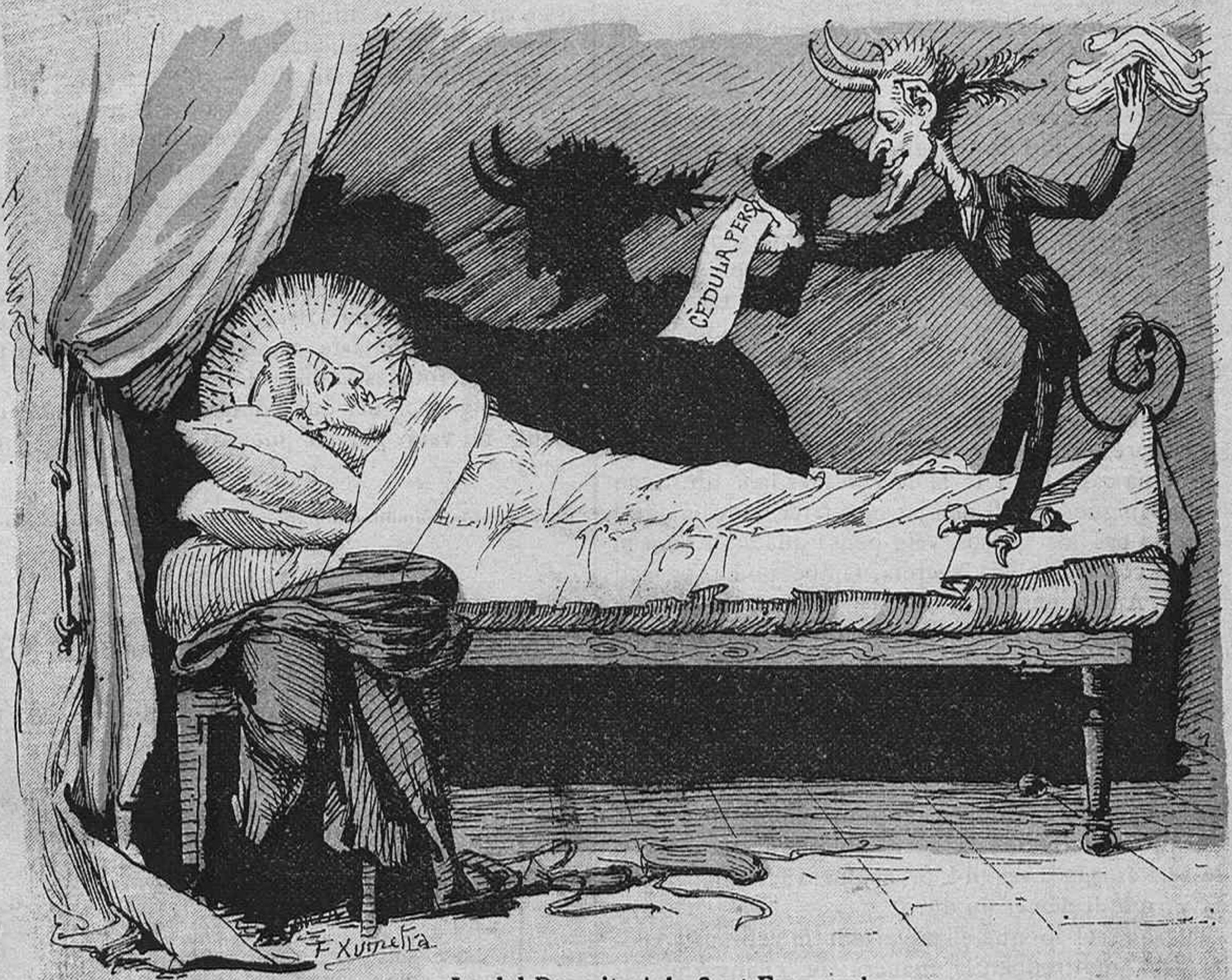


¡Al fi 'l sol de la victoria
il-lumina 'l firmament!!
¡Gracias á Deu! ¡Ja' era hora
de que brillés esplendent!

GARRERS "NOTABLES" DE BARCELONA



Lo de Milans.



Lo del Dormitori de Sant Francesch.

¡Quina barra!

A llegir lo títul que precedeix, segurament que mes de quatre de nostres lectors, se creurán que 'm proposo parlar de cert personatge polítich, *de cuyo nombre no quiero acordarme*.

Donchs, no, senyors; no es aquesta la mare de... las gallinas.

Si bé es veritat que en lo camp de la política es allà ahont la barra abunda mes, aixó no vol dir que en altres terrenos també no hi abundi.

O sinó... aquí tenen al senyó Llorens.

Vostés no 'l coneixerán, pero... ¡tant se vall!

Ab que jo 'l conegui n' hi ha prou.

Lo senyó Llorens —(jo li dich senyó, no perque ho sigui, ni molt menos; pero es una costum que tinch de donar aquet tractament á totas las personas que 'm doblan los anys.)

Donchs, com deya, aquet bon senyó 's dedica á recullir tots los gossos que troba pe 'l carrer... Es dir; tots nó.

Recull los que li semblan de mes bona casta, com per exemple; 'ls Galgos, Terranovas; Bull-dogs, etc., etc.

Pero 'ls gossos ordinaris; aquets gossos patanés que sembla que no tinguin amo, ni qui 's recordi d'ells; á n' aquets... 'l senyó Llorens, ni menos se 'ls mira.

Al principi, quan veyá que 'l pobre senyó, cada vegada que tornava á casa seva, ho feya en companyia de un ó dos *caninos*, sempre distints, vaig creure que tal vegada perteneixia á la Protectora dels animals, y lo seu bon cor, no li permetia veure un gos abandonat pe 'l carrer, y potser sense sapiguer ahont aná á sopar.

Després, quan vaig sapiguer que 'l senyó Llorens no tenia casa per tals *mobles*, ó mes ben dit: quan vaig sapiguer que 'l menjar mes falta li feya á n' ell que no pas als gossos, vaig pensá que aixís com hi ha un cos de policia secreta, també podia ser fácil que l' Ajuntament hagués creat un cos de *llaceros* secrets, y lo senyó Llorens ne fos un dels seus individus.

Mes ¡ay! tot ve que se sab.

Un día, ell mateix, lo senyó Llorens en persona me ho vá confesá tot de pe á pa.

Anavan á cobrarli la suscripció de tres ó quatre periódichs; y trobantse sense un *clau*, tal vegada perque aquells días la *cassa* del gos aniria escassa, lo cert es que 'l senyó Llorens, 'm va demanar per favor que li deixès un duro.

Perque es lo que ell deya: «Si 'm retiran la suscripció, me treuen la manera de guanyarme las garrofas.»

—¿Tant li convé, estar suscrit á n' aquets diaris?— vaig preguntarli.

Y 'l senyó Llorens, llorent un suspir capás de eternir á un lleó dels del monument á Colón, me contestá:

—¿Que si 'm convé? ¡Poch ho sab vosté! Cada día, aixís que 'm llevo, lo primer que faig, es passá 'ls ulls de la cara per la secció de «pérduas» y enterarme de si las senyas dels gossos que s' han perdut, corresponen á las senyas dels que jo hi agafat. En aquest cas, agafó las bestias y las torno á casa 'ls seus respectius amos, mediant la corresponent propina que ells tenen á bé donarme, y que serveix per satisfacer las meas apremiants necessitats.

¿Qué me 'n diuhen del senyó Llorens?

¿Veritat que té barra?

Donchs, encare 'n te molta mes un xicot conegut meu que l' altre día m' explicava de la manera que pensa arreplegar unas quantas pessetas, ab l' objecte de passar aquet Nadal, lo mes divertit possible.

Diu que la vigilia de sant Tomás, ja comensará per mira totas las esquelas mortuorias dels periódichs, y allà ahont ne vegi una que digui alló de: «*Doña Fulana de Tal. Ha fallecido. Su desconsolada hija, hijo politico, etc*» pendrá nota del domicili en que vivia la difunta, *quan no era morta*. y ¡zas! cap a donalshi la felicitació.

—Pero home—vaig dirli—¿Qué 't creus que la familia estará per décimas, en aquells moments?

Si, home, si;—contestá—Precisament es l' ocasió mes oportuna. Per que digas: ¿quin gendre per mal cor que tingui, y per tacanyo que sigui, no 'm donará un parell de pessetas...

—¡O un parell de garrotadas!

—També podria ser, pero 'm sembla que t' equivocas... Si ara, poso per cas, se 't morís á tú la sogra, y jo vingues á felicitar-te ¿tindrías prou mal humor per rebre á garrotadas la meva felicitació?

No vaig sapiguer que contestarli; pero interiorment, no vaig poguer menos d' esclamá: ¡Quina barra!

LLUÍS G. SALVADOR

Sense títul

A mon amich lo jove Périt Mercantil JOAN ORIOL BOSCH

REI ENCH fer un «Sonet», y en va proposo, uig en res trobo assumpto, res m' inspira, erpétuament ma pensa tomba y gira era tema trobar, que no 'n dispo.

robo d' escriure molt; pero res poso uig, pel desitj mateix, mon ser delira; enós de pulsá en vá... ¿Rompo la lira?

regunto, jo, entre mí, pero no goso intaré, tal vegada, 'l cel... la terra...

otser lo día... 'l mar... la pau ó guerra?

odré, sols per un cop, sortir d' apuros intant acás... rè, ré... No m' emboico

er que 'l tema ja tinch, que tant suplico: ots deixarme, amich meu, *cinquanta duros*?

SANCH DE CARGOL.

Una aventura á la «Trocha»

S' estava de centinella,
passejant amunt y avall,
un caloyo, allá á La Trocha
una nit del mes de Maig.

A pesar que no dormia,
l' home estava somiant:

Ja 's veyá camí d' Espanya
ab galons molt ben guanyats,
un parell de creus, ab paga,
sa mare, á n' el moll, plorant
d' alegria y 'ls amichs,
que li allargavan la má.

Després pensava ab la raspa,
que tants rals li havia dat
per tabaco, y 'ls ratets
qu' ab ella 'nava á passá
cada diumenje á la tarde,
aquí á la Plassa Real.

Ja n' era casat ab ella,
habitant un pis molt gran
y tenia un parell d' angels
que li cridavan «¡Papa!»

Quan mes tranquil l' home estava
y tot ho veyá rosat,
va sentir ramor de fullas
y uns passos precipitats.

Sense perdre un sol moment
lo «Maüser» vá preparar
y creyentse ja perdut
y d' insurrectes voltat,

va doná un crit de: «¡Quien vive»
y 's va quedar fret y blau
quan va sentir, per resposta,
un ase que feya un bram.

B. NANI

Antitessis

AVANTS

En el extrém de la cambra
s' estava 'l Pau trist y sol.
¿Perqué? Perque féu ofrena
á una ingrata, de son cor,
y ella fent burles y escarni,
bruscament digué que nó.

Riallera, alegre y festiva
la Rosa estava en extrém.
¿Perqué? Perque la ignocenta,
superba de son valer,
féu escarni á un que l' avmava.
Per' xó reya y per res més.

ARA

En lo dintell de la cambra,
olorant flayrosa toya,
s' está 'l Pau, plé de ventura
y alegre com pocas voltas.

—Y donchs, ¿que té?

—Prou s' explica...

¡Que ha renyit ab la xicota!

Sola, trista y abatuda,
hi ha la Rosa en un recó.
Ni 'ls consols de sa familia
poden mitigar son plor.

—Donchs, ¿que ha sigut?

—¡Pobra Rosa!...

¡Que l' ha deixada 'l xicot!

UN A. VENDRELLENCH.

CAPRITXO

¿QUE duptas de mon amor?

¡Sarcasme impio, crudel!
¿No sabs, nina idolatrada,
que en mon cor lo posá Deu,
dihentme que á sa semblansa
fora inméns, sublim, etern?
¿No sabs que t' aymo ab fermesa
com al ayre 'l tendre aucell
y que al morir, la meva ánima
t' aymaré encar' desde 'l cel?
No creguis, donchs, amor meva,
siga un amor passatjer:
no duptis d' ell, t' ho demano
sapiguent que del cel vé.

¡Uig si acás alguna volta
duptas de mon amor ver,
com qu' es Deu, qui al cor me 'l
¡fins duptarías de Deu! [posa...

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

VEGI V.

DIALECH molt curiós
que en un café vaig pescar
entre un conservadó acérrim
y un acérrim lliberal.
Lo primer—Ja ho sab Pepet,
los turróns m' agradan tant ..
—Ja ho sé, ja.

—Vaja, endevini
quins m' agradan més.

—¡Carat!

Sant lleminer, los de yema
de Gijona ó Alicant.

—No senyor.

—Donehs los de coco
café, crema ó massapá.

—¡Cá, barret!

—Los de canyella
ó Agramunt.

—¡No!

—'Ls de crocant,
de rosa, de neu, de...

—¡Basta!

No ho acertaría may.
Lo turró que més m' agrada
y que més me satisfi
no es cap dels que ha dit vosté;
es lo turró de... ¡l' Estat!

PASTORELLA.

La cansó del aprenent

LA vida del aprenent
es un teixit d' impropis
la vida del aprenent

es terrible

francament.

Tant si plou com si pedrega
com si neva com fa vent
lo primé que obra la porta
sempre es lo pobre aprenent.
Y si acás alguna volta
descuydat quedo adormit
venen ab la regadora
y 'm remullan dintre 'l llit.

Això es una pena
aixó es un torment
tot cau á l' esquena
del pobre aprenent.

Ara escombra la botiga,
ara arregla los papers,
ara espolsa los prestatjes
y neteja los tinters.

Ara frega tots los vidres
y ni 'm deixan respirá
si m' aturo, l' amo crida:
¡Ve vas lleuger per menjá!
Aixó es una pena, etc.

Despres haig de procurar
la pega dels dependents
l' un vol pá, l' altre vol coca,
l' altre vol llenguets calents
y está clá jo m' atribolo
y ells m' arman un gros bullit
si per cás poch los en porto
ó no 'ls porto 'l que m' han dit.
Aixó es una pena, etc.

Ara porta aquet paquet
á la senyora Fulana
després porta aquet farsell
á la senyora Sutana
Y 'm carregan com un burro
de paquets per tots cantons
y 'm mouhen un gran escándol
si equivoco direccions.
Aixó es una pena, etc.

Que una pessa qualsevulga
no ocupa 'l lloch destinat
ó per pega l' amo nota
algun altre disbarat
Tant si 'n té la culpa 'n Pere
com si es culpa d' en Climent
sempre paga la patenta
lo desdixat aprenent.
Aixó es una pena, etc.

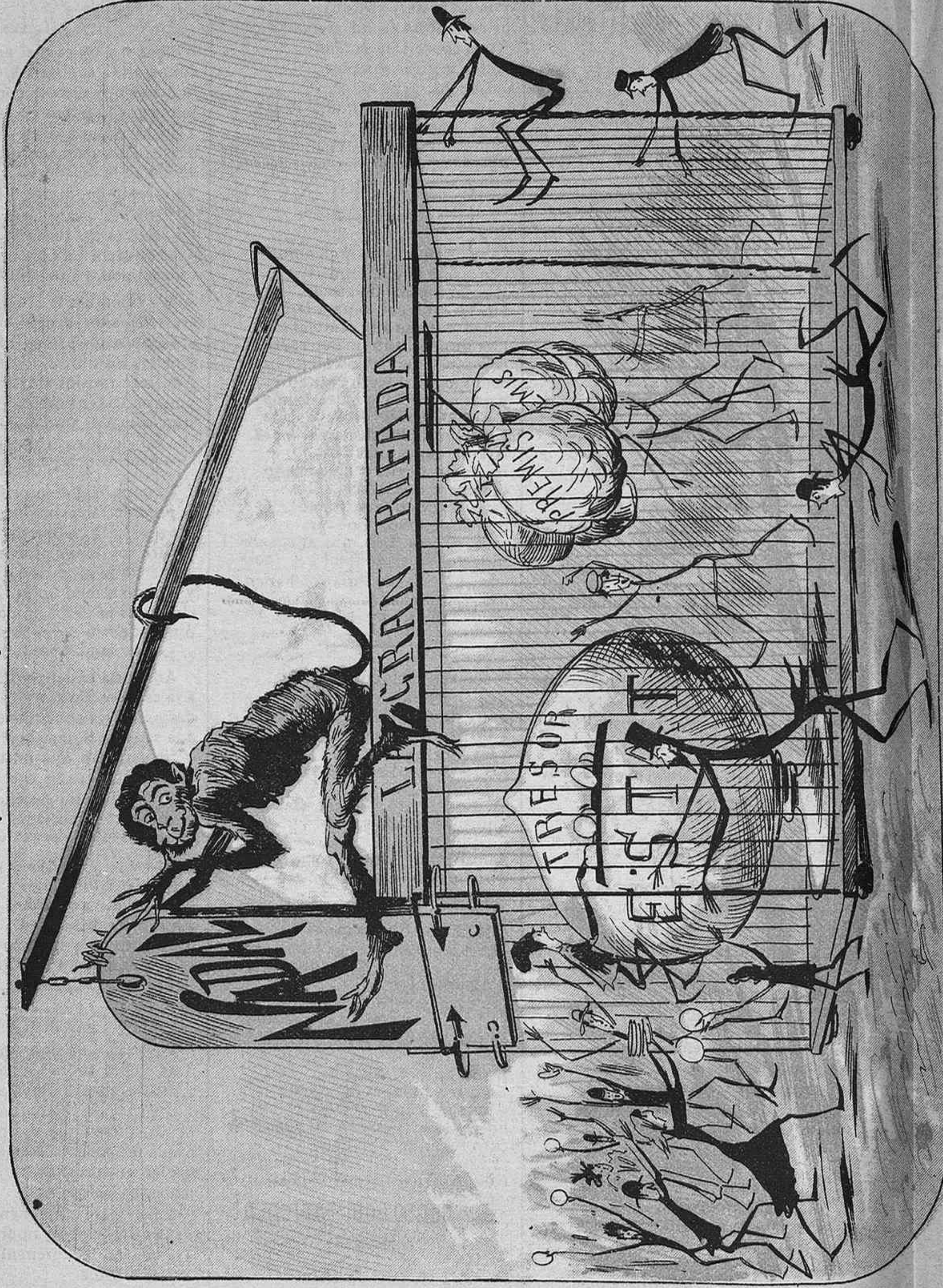
Ve un nen ab una senyora
ó be vindrá ab un senyó
y perque encar no enrahoza
s' embruta á n' algún recó.
¡Aida! l' escombra prepara
mulla un poch de serraduras
y á fer un xiquet de raspa
malehínt las criaturas.

La vida del aprenent
es un teixit d' impropis
la vida del aprenent
es terrible

francament

UN APRENENT BOTIGUER

ENTRE DÉCIMS Y DÉCIMAS



¡Apa: qui no posa no treu! ¡Vagin entrant, somia -truytas de la felicitat! Procurin entre tots que la guardiola del Banquer tinga la *moma* segura y neta y las sobras de l' actual *rifada* serán l' asqué de la gran Ratera Nacional. ¡Encare hi ha décims: aneuhi posant!



La batalla entre *decimayres* y *decimats* continúa d' un modo esgrascador y la cantitat de projectils aumenta de día en día. Ja no hi queda altre recurs que fugirne ab bicicleta.

A MA ESTIMADA

Y que batxillera es
la teva mare, Maria,
creu que no s' en trobaria
com ella, en lo mon, cap mes.
Ja sé que te obligació
de veillar per tú, m' aymada,
pero es tasca de icada
que hauria de fer milló.
Puig fentho tal com ho fá,
qu' es per un isitil molt raro,
demonstra que té un descaro
que, francament, fa cremá.
No 'n te prou de preguntarme
y buscarme hasta rahons,
per saber mas intencions,
que fins té de vigilarme?
Vaja, que es un cruel martiri
quan los dos parlant estém,
que aprop nostre la tinguém
á fer llum igual qu' un ciri.
Que no coneix que 'm molesta
fent aixis l' estaquirot.
Vaja un gust veure un burot
aprop meu; uix quina pestal

Y del modo que s' hi está,
creu que 'n fa un bon tros de mes,
si al meny ho dissimulés
l' hi podria dispensá!
Pro fentho ab tanta malicia
no 's pot admetre á cap preu,
ni mereix lo perdó meu
perque sols fá una injusticia.
Criticarla tant y tant
me sab molt greu, francament,
més lo seu atreviment,
Maria meva, es tan gran!
sa barra es tan colosal,
tan horrible, tan estranya,
que ni en Romero la guanya,
ni cap altre carcamal.
Per xó 'm fa fastich, Maria;
per xó 'm te tan empipat,
que 'i día menos pensat
si no deixa esta manía,
quan se 'm presenti ocasió
cruelment l' escarmentaré...
y ¿sabs com? te deixaré
per' que aprengui educació.

EMILI REIMBAU PLANAS.

PALLOFAS

Fora molt felís, nineta,
si acas tingues lo dot teu,
ac uqués los ulls la sogra
y pogués cobrá 'l que dech.

Tu 'm dius qu' es un bon partit
'l que 't casas, y ho dius bé;
lo coneguí l' altre nit
y ho vaig di:—No 's ben sensé

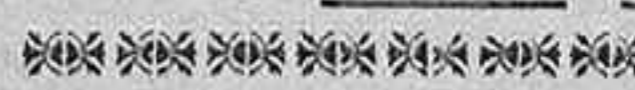
Me deya 'n Pau l' altre día:
—Temps ha qu' estich constipat
y aixó que tinch una sogra
que cregas que 'm fa suar.

JOAN VILARGUNTÉ.

¡AGUINALDOS!

Tothom que vulgui *pescarne* de grossos, no 's descuydi de visitar la litografia de RAMON ESTANY, Sant Ramón, 6, ahont per pochi diners se troban cromos elegantíssims per

FELICITACIONES DE NADAL

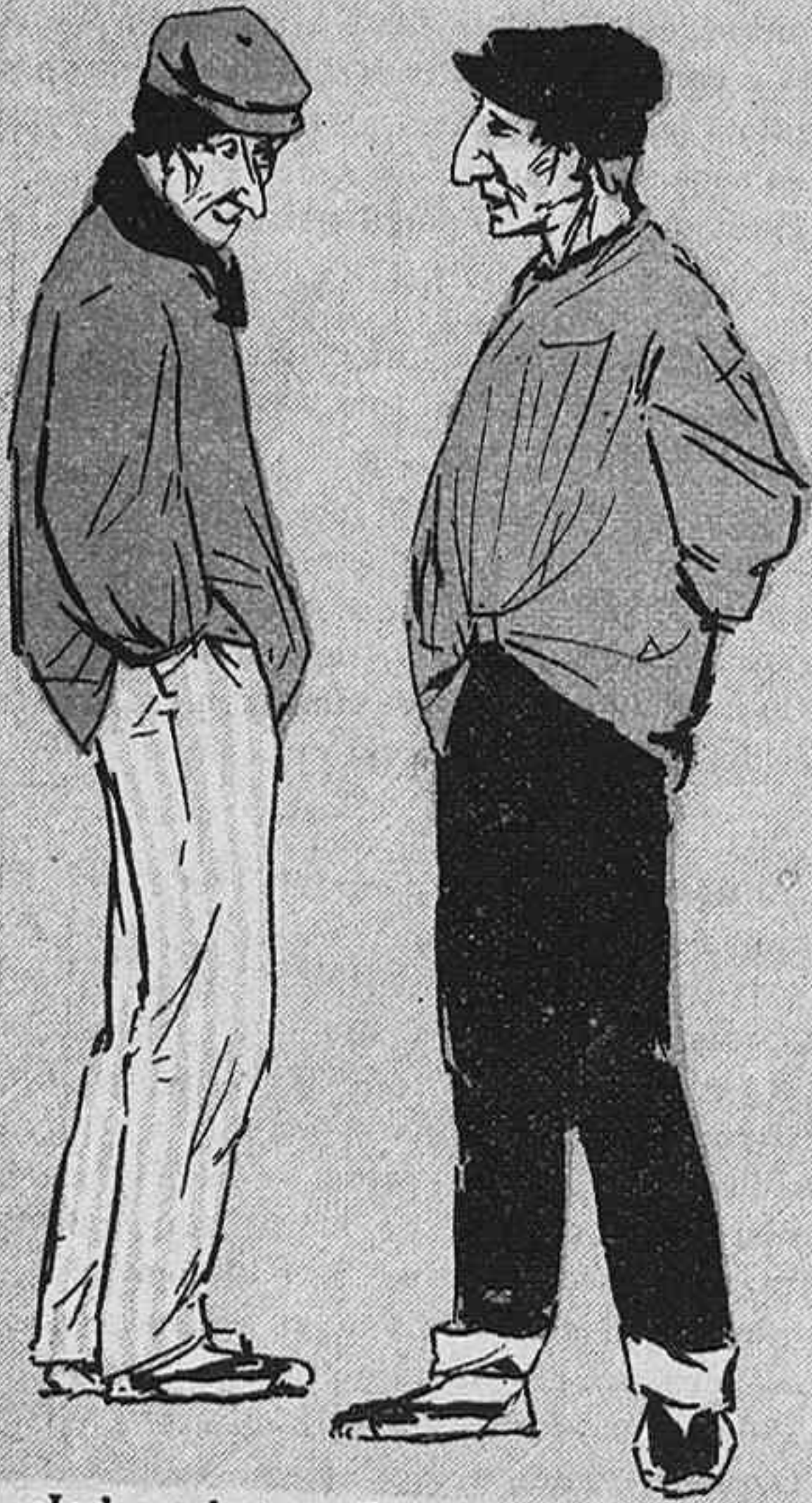
los quals tenen la propietat de fer que las personas felicitadas donguin ab gust un bon aguinaldo. Hi ha cromos pera dependents de Cafés, Perruqueries, Fondas, aixís com per las Corporacions de Serenos, Vigilants, Carters y tota classe de oficis é industrias, com Forners, Lampistas, Sabaters, Carboners, Escumbriayres, Carreters, Cotxercs, Sastres, etc. 

¡Nous y variats dibuixos!  ¡Preus sens competencial

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR:

Litografia Barcelonesa de RAMON ESTANY, Sant Ramón, núm. 6.

SOBRE L' AGONTEIXEMENT DE LA SETMANA



—¡Ja ho sabs!... ¡'Ls del Hóstia som aixís Petit!... ¡Pelém 'ls Maceos igual que mosquits!



Si jo m' hi trobo, 'n faig teyna! Li dono 'ls despatxos á cops de escombra, lo mateix qu' *al de casa*, quan compareix borratxo!



—¡Y ha mort igual qu' un ateo sense rebre sacraments!... *Talis vita, finis ita.* ¡Aixís anirá al infern!



—¡Que tant Maceo ni rabes fregits! ¡Fort si l' han mort! Aixís apendrán á no volguer *llamar* l' atenció 'ls que no son guapos .. com un servidó, poso per cas.

DOLORA

— Imitació —

EN un convent se tancava
jove nina ab fé exemplar,
y aixís lo mon esclamava
al claustre veyent-la entrar:

Una amiga.—¡Desgraciada!
Un tranquil.—¡Hermosa dona!
Lo pare.—¡Me l' han robada!
La mare.—¡Com m' abandonat!
Una vella.—¡Sa fé encanta!
Una soltera.—¡May mes!...
Un clergue.—¡Será una santa!
Un home.—¡Mala filla es!

—¡Pobre! 'ls mes van repetint.
—¡Lástima! altres esclamant.
Un vellet.—¡Viurá morint!
Un jove.—¡Ja ha mort... ma'ant!

JOAN BRUGUER CANER.



Don Joseph O. Molgosa, Administrador del Teatro Tivoli, atent y agrahit com sempre, ha dirigit una sentida felicitació ab motiu de las próximas festas de Nadal á todas aquellas generosas personas que redimiren, en metálich, del servoy de las armas al simpátich jove don Ramón, fill del esmentat administrador.

Nosa tres, que vejerem ab goig lo donatiu que s' otorgá al honrat y leal pare Molgosa, pera un fi tan noble, y que felicitárem á tan bon amich en aquella ocasió, avuy lo felicitém ab mes satisfacció enpare, puig si 'ns plau veure á la Filantropia extenent sas alas demunt dels que la imploran, es lloable que 'ls que en ella han trobat l' anhelat sopluig, demostrin ab carinyosas paraulas que saben agrahir los beneficis que 'ls hi ha dispensat la mateixa.



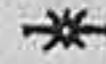
En lo teatro del Circo Barcelonés, s' ha posat en estudi un drama castellá en sis actes, titulat: *El tigre de Montañán*, escrit per lo reputat autor dramátich D. Joseph M.^o Pous. Segons tenim entés, l' argument á mes de ser interessant, está escrit ab coneixement teatral y conté situacions d' efecte, especialment en los finals d' acte. La empresa se proposa posarlo ab tota propietat y ab los ensajos necessaris.

Celebrarém, com es de suposar, obtinga los aplausos del públich l' última producció del Sr. Pous.



La «Familiar Obrera de Sans» prepara pera la nit de Nadal un ball de societat, que 's veurá sens dupte molt concorregut, ja que s' ha encarregat del adorno del saló ahont se celebrarà la festa lo conegut adornista Sr. Vinals y varis joves de dit centre obsequiarán ab un bonich regalo á las senyoretas qu' honrin á la Familiar Obrera ab la seva assistencia.

¡Desitjém que tots plegats se diverteixin forsa!



Ha sigut nombrada una Comissió encarregada d' organisar una Societat d' autors y compositors dramátichs catalans.

Segons noticias, dintre poch se convocará á una reunió á gran numero d' escriptors y músichs, á fi d' aprobar lo projecte de reglaments pera la esmentada Societat y designar la Junta Directiva de la mateixa.

En un dels nostres próximos números, donarém compte mes detallat d' un assumpto tan important.



¡Aquestos *tocinayres* son incorregibles! En una de las últimas sessions del Senat *yankée*, un tal Mister Coullom (no equivocarse ab l' apellido) vomitá 'ls mes grossers insults contra la nació espanyola y entre otras bestiesas digué qu' Espanya era un pais de lladres. Enhorabona qu' aixó 'ns ho digué un espanyol als altres; al fi tot 's queda á casa. Pero no estém en lo cas de soportar que un foraster mal educat, 'ns planti aquestas paraulas per la cara. Será cosa de creure que 'ls senadors del pais dels dollars quan compareixen al Senat, portan un barril de *gin* al cos, y... ¡ja sabém lo que son borratxeras!

Pero á bon segur que 'l tal Mister Coullom, no tindria *alló* que s' assembla tant al seu apellido, per dir lo que diu... devant d' un espanyol... ¡M' hi jugo 'l cap!



Nostre estimat company de Redacció M. Riusec, ha entregat á la empresa del Teatro de Novetats, un saynete en vers catalá titulat *La boda del assassino* del qual ne tenim las mes bonas noticias, tant per la seva cuydada forma literaria, com per la novetat é ingeni del argument. Es mes; coneixadors de l' obra, augurém un éxit al senyor Tutau, y á sa compayia, si com de costum en tan notable director, posa l' obra ab *amore*.

També lo Sr. Guasch Tombas, nostre distingit redactor en *chef*, ha presentat á la empresa del Teatro Gran-Via un saynete lírich catalá escrit en colaboració ab l' esmentat Sr. Riusec y ab música del notable compositor senyor Oro, que 's titula: ¡*Benaventurats los mansos!*... y que creyém será un altre éxit.



Lo debut de la plassa Real, com á plassa rodada, ha sigut un éxit (?) que ni ab *rodas* ha pogut anar.

Com si vingués *rodat*, entrar las primeras *rodas* en la rodada plassa, y fer *roda* 'l públich, posant en *roda* als que ocupavan 'ls primers vehiculs, fou tot hu. Precisament, un de 'ls primers cotxes fou lo del arcalde y si no va penedirsen d' anar á *rodar* per aquella plassa, no fou pas porque 'l públich no li demostrés d' un modo bastant expressiu lo seu desagrado.

De tot va haverhi en la vinya del Senyor; xiulets, crits, y hasta algún tronxo de col escadusser. Ell si que podia exclamar:—Hi fet un negoci *rodó*.

Sort de la guardia municipal y de la policia, puig sinó la cosa hauria acabat malament.

Si l'èxit del primer dia continua, aconsello qu' envihin à la plassa Real una bateria d' artilleria rodada. Estará en caràcter y arrodonirà 'l conjunt.

*

Los estudiants barcelonins, no han volgut ser menos que 'ls seus colegas madrilenys y també han armat las sevas corresponents bullangas, ab lo sant objecte d' anticipar las vacances de Nadal.

¡Pobres xicots! 'S comprén qu' una feyna tan pesada com la d' assistir à l' aula, 'ls tregui de tino y busquin la manera d' escaparsen

En cambi la immensa majoria d' ells, petarian de lents, si 'ls pobres soldats de Cuba y Filipinas també demanessin vacances. ¡Com que la feyna d' aquestos es tan lleugera!...

*

Segóns un periódich balear, lo cabecilla Maceo, era fill d' un mallorquí establert anys ha en la isla de Cuba y al qui de mal nom li deyan Maceu.

D' ahont resulta que la partida anava empenyada entre mallorquins, porque 'l general Weyler també ho es.

Pero tornant à la noticia, creyém que 'l periódich aludit, podrà estalviarse de donar aquesta aclaració porque no fá cap favor à l' Illa Daurada.

¡Que honor para la familia! podrán dir 'ls seus paisans.

*

La noticia de la setmana ha sigut la mort de 'n Maceo. Inútil crech repetir lo que sobre aquest assumpto ha dit la premsa diaria y qu' ha cridat poderosament l' atenció de tota Espanya.

¡Tira peixet, si 'ls diaris joguessin donar notícions aixis cada quinze dias!

Es cert qu' han arnat un verdader bullit, porque tan prompte 'l cadaver del cabecilla ha sigut exposat en la Capitania General de l' Habana com l' han anat à buscar foras del exèrcit; tan prompte l' han mort uns guajiros, com un práctic de columna, tan aviat lo comandant Cirujeda va empaytarlo com un lleó porque sabia qu' era ell, com fou mort per pura casualitat sense saberho 'ls nostres.

Pero ab tot, sembla evident que à pesar de tal galimatias, es mort 'l Napoleon de la insurrecció, y qu' ha mort à mans de catalans, de fills de la Barceloneta, de valents de l' Hostia; ¡Be pe 'ls nostres paisans!

Y que no 's queixin 'ls senyors de Madrid, qu' aquells dos mil trescents minyons que injustament 'ns prengueren la quinta penúltima, 'ls hi han fet bona proba...

¡Tal volta, 'ls dits d' alguna d' aquellas víctimas del egoisme madrileny, son 'ls qu' han disparat 'l fusell qu' ha anat à tallar la vida del cabecilla mambís.

Ara sols lo que caldria
que tot s' acabés ben prompte
y qu' aquells minyons y 'ls altres
tornessin à marxas dobles

*

Per xiripa grossa la del Govern y encare 's queixa. En l' últim sorteig; las tres primeras sorts, han anat à parar à mans de l' Estat, perquè procedian de billets que no 's podian vendre y foren retornats.

¿Y després encare va pe 'l món fent emprestits?... Vaja home, aixó ja es massa gana.

Seguint aquest pas tant se valdrà que estableixi una loteria sense premis y tot serà ganancia.

Per supuesto si 'ls jugadors hi posan, que hi posarian no hi ha dupte; puig ara mateix no veuen qu' à cada quatre sorteigs 'l govern se 'ls queda tot 'l capital, y seguixen jugant.

¡A tant arriba la estupidés humana!

*

Per ap. ros 'ls d' un estorayre del Carrer de 'n Petritxol, cert dia de la setmana passada.

L' home rebé un paquet d' Alcoy, y fos la mateixa apreusió, fóssin las veus que corren ó fos que realment 'l paquet era sospetxós, lo cert es, que va agafar una búa de mil diables y creyent que 's tractava d' un explossiu, va dirigirse à la Capitania General demanant quart y ajuda.

Després de ben examinat 'l bulto y després de descubert ab las precaucions imaginables, va resultar que 's tractava... d' una petaca de palla qu' al estorayre li enviavan com à mostra. En resúm... un paper ridicul, 'l del estorayre, com una casa.

Pero en mitj do tot, l' home ja tenia rahó. Algo d' esplossiu hi havia en la tal petaca. O sinó esperinse à que hi possin tabaco de l' arrendataria y veurán com lo dia menos pensat explota com una verdadera máquina infernal. ¿Volen res mes infernal que 'l tabaco d' estanch?

*

Pera dissapte vinent lo «Centre provincial de Lleyda» ha organiat una funció en lo teatro de Novetats, à benefici dels ferits d' Ultramar, en la qual hi pendrà part la distingida societat coral «La Catalana.»

En dita funció tindrà lloch la miléssima representació de *Sebas al cap* l' aplaudida humorada qu' ha corregut tots 'ls teatros de Catalunya.

¡Tira peixet, senyor Roig, mil representacions! *Sebas al cap* li ha sigut una finea.

Y lo mes especial es que dita obra sols s' haurá representat dugas vegadas (que nosaltres sapiguém) en teatros de importancia.

CORRESPONDENCIA

CUBA

(Tancada 'l dia 12 d' aquet mes)

Insertarém los travalls que 'ns han remés los senyors P. Per; J. Aubert M; Surisenti; A. de la Torre; J. Salta y C.^a: Jaume Alsina; Pastorell; Sanch de Cargo; Pepet Panzer; Emili R. Planas y H. Vila.

Un aprendiz: Anirà quan correspongui.—J. Nogué: Lo dibuix no es acceptable. A mes del paper que vaig indicar-li ha d' user tinta litografica. B. Nani: Anirà lo enviat últimament. La poesia à que fá referencia, no va agrardarme.

Lo que no 's menciona no fá per casa.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrà dirigirse à l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

ENTRE BOLSISTAS



—¿Y bé, qu' ha fet al últim en Cirujeda? ¿Matar á n' en Maceo? ¡Quina gracia! ¡Nosaltres l' havém mort mi! vegadas y ningú 'ns ha dat sabó!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

La *hu* al revés junt ab tres
que ven tot en lo Born nou,
un llensol de *dos* va perdre
y de trobas doná un sou.
Si la vida 't vols guanyar,
lector, posa 't á bu-car.

QUIMETA Y MARÍA (PREMIÁ).

ANAGRAMA

Lo total van tot á taüla
qu' era bó y ban prèsentat;
vaig repetí á cada plat,
¡Noy, que cunya bé la Paula!

SURISENTI.

MUDANSA

La granota ab lo santá
fá Total posat ab *a*.
Avuy he vist la Mercé
al carrer de tot ab *e*.
Qui molts diners pot teni
es Total posat ab *i*.
Ahí un noy á la Sió
va tirarli un tot ab *o*.

Y un animal de segü
es un tot posat ab *u*.

PERE CARRERAS.

INTRÍNGULIS

Buscar un poble catalá, que anant-
li treynt una letra del darrera don-
guín: 1.º poble catalá; 2.º en la casas;
3.º parentiu; 4.º girada peix; 5.º ali-
ment y 6.º consonants.

PEPET SAMOC FIAS.

BALDUFA NUMÉRICA

- I 5 —Un aliment.
- 1 2 3 4 5 —Poble catalá.
- 1 3 4 3 4 5 —Un arbre.
- 4 2 3 4 5 —Poble catalá.
- 1 3 4 5 —Una fruyta.
- 1 3 4 —En certs comptes.
- 4 3 —Nota musical.
- 1 —Consonant.

PEPET PANXETA.

X
L O O
S I T R :

RAFAEL HOMEDES.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

T E R

K. NAR.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LONÚMERO 432

Geroglífich-ilustrat.—La ocasió fá 'l
lladre.

Xarada.—O-pe-ra.

Geroglífich-comprimit.—Nocedal.

Geroglífich.—Per pussas l' istiu.

Tarjeta.—Balsareny, Janyolas; Lleyda -
Arenys. Viladecans, Gratallops, Gra-
nollers, Urgell, Dos-rius, Mataró, Pi-
neda, Riudoms, Font, Nas, Sas, Os,
Sans, Tona, Granera, Vilademat, Tia-
na, Falset. Tossa Canet; Jordi, Ma-
gt, Toful, Tano, Manelet, Cintet; En
carnació, Fé, Pona, Agneta. Munda.
Irene; Cirés, Mico, Pl; Tuti; Cuba,
Aca; Camí; Té; i; n, f, s, t.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
-6, Sant Ramón, 6= BARCELONA -